आचार्यप्रथमवर्षम्

तृतीयपत्रम्- नव्यव्याकरणम्

शैक्षिकनिष्पत्तिः

आचार्यकक्षायाः प्रथमवर्षे सत्रार्द्धद्वयं भवति। तत्र प्रथमद्वितीयसत्रार्द्धयोः तृतीयपत्ररूपेण महाभाष्यस्य आह्निक चतुष्ट्यं वर्तते। महाभाष्य हि व्याकरणस्य प्रौढ़ग्रन्थः सर्वशास्त्रेषु प्रामाणिकम्। अतः एतादृशो ग्रन्थो नूनम् अध्येतव्यम् अध्यापनीयं च। तत्र आदितः पञ्चामाह्निकं यावत् पूर्वकक्षासु अध्यापितं भवति। समग्रस्य महाभाष्यस्य पाठ्यक्रमे समावेशस्तु दुःशकमेव तथापि नवाह्निकं यावद् केषाञ्चित् संज्ञासूत्राणाम् उष्कृष्टं विस्तृत च व्या यानं छात्रेषु प्रौढ़पाडित्यगुणान् आधातुम् अध्यापनम् आवश्यकम्। प्रथमसत्रार्द्धे तृतीयपत्रे षष्ठसप्तमाह्निके, द्वितीयसत्रार्द्धे तृतीयपत्रे च अष्टमनवमाह्निके वर्तते। षष्ठाह्निक 1. सर्वनाम संज्ञा सूत्राणाम् 2. अव्ययसंज्ञासूत्राणां, 3. सर्वनामस्थान संज्ञा सूत्राणां च विवेचनं वर्तते, 4. सप्तमाह्निके स प्रसारणसंज्ञापूर्वकं परिभाषा सूत्राणां विवेचनं वर्तते।

द्वितीय सत्रार्द्धे तृतीचपत्रे अष्टमनवाह्निके वर्तते। अष्टमाह्निके अतिदेशसूत्राणां विवेचनं वर्तते। नवमाह्निके च लोपसंज्ञासूत्राणां, सर्वणग्रहणसूत्रस्य प्रत्याहारसंज्ञासूत्रस्य, तदन्तविधिसूत्रस्य, वृद्धसंज्ञा सूत्राणां च विवचेनं कृतं वर्तते।